

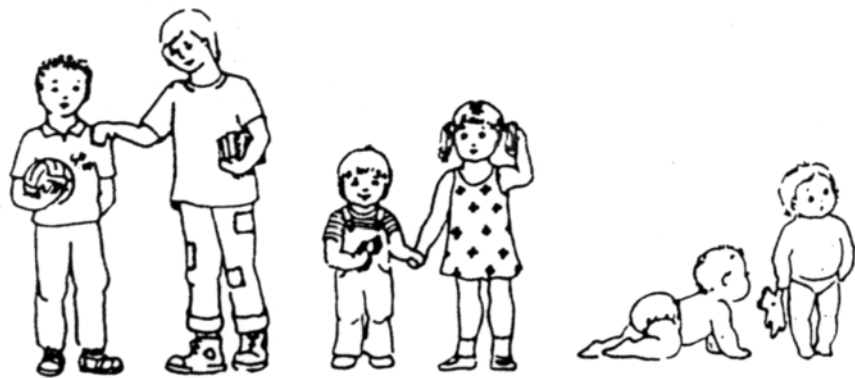


LÄNSSTYRELSEN  
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN  
Rapport 2005:40

# Barnavårdsstatistik

## Västra Götalands län 2004

- Ansökningar om vård enligt LVU
  - Familjehemsplaceringar



# **Barnvårdsstatistik**

Västra Götalands län 2004

Ansökningar om vård enligt LVU  
Familjehemsplaceringar

Rapport 2005:40  
ISSN 1403-168X  
Rapportansvarig: Socialkonsulenterna Ingalill Johansson och Anette Larsson

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län  
Enhet: Socialenheten  
Adress: 462 82 Vänersborg  
Telefon: 0521-60 50 00  
Fax: 0521-50 55 25  
Beställ från [www.o.lst.se](http://www.o.lst.se) under rubriken Rapporter

## **Förord**

Länsstyrelsen är den regionala tillsynsmyndigheten för socialtjänsten i länet. I uppgifterna ingår att bland annat att följa upp och utvärdera hur de nationella målen inom det sociala området förverkligas i länet.

I denna rapport presenteras två sammanställningar, som avser Västra Götalands län. Den första gäller hur många barn i länet som blivit föremål för ansökan om vård enligt lagen om särskilda bestämmelser av vård av unga (LVU) och hur domstolen avgjort målen. Den andra sammanställningen avser familjehems-placerade barn.

Länsstyrelsen kommer varje år att inhämta ovanstående uppgifter för att kunna följa utvecklingen i länet.

Bengt Andersson  
Socialdirektör

# **Ansökningar och domar enligt lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) avseende 2004**

## **Lagbestämmelser m m**

Insatser inom socialtjänsten för barn och ungdomar skall i första hand ges i frivilliga former med stöd av socialtjänstlagen. Först när detta inte är möjligt kan lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) bli tillämplig. LVU är en kompletterande skyddslag för barn och unga och reglerar förutsättningarna för att tvångsvis vårda eller skydda den unge. LVU är tillämplig om den unge har ett vård- eller skyddsbehov, som inte kan tillgodoses med frivilliga lösningar. Användandet av LVU förutsätter inte att frivilliga insatser först prövats.

Förutsättningar för tillämpningen av LVU är:

- Att ett missförhållande skall föreligga med anknytning till den unges hemmiljö, 2 § eller till den unges eget beteende, 3 §. I vissa ärenden föreligger grund för LVU både enligt 2 och 3 §§ LVU. LVU-vård får också beredas den som fyllt 18 år men inte 20 år enligt 1 § 3 st. och 3 § LVU, om sådan vård med hänsyn till den unges behov och personliga förhållanden i övrigt är lämpligare än annan vård.
- Missförhållandet skall medföra att det finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas.
- Behövlig vård kan inte ges på frivillig väg.

Att behövlig vård inte kan ges på frivillig väg innebär att den unges och/eller den unges själv, när han fyllt 15 år, inte samtycker till den vård som bedöms nödvändig.

## **Syfte**

För att kunna följa utvecklingen i vilken utsträckning LVU tillämpas i länet kommer Länsstyrelsen årligen att göra statistiksammanställning av LVU-domar från länsrätterna

## Metod

I redovisningen ingår samtliga LVU-domar för år 2004 avseende ansökan om vård som Länsstyrelsen tagit del av. I länet finns det tre länsrätter, Göteborg, Mariestad och Vänersborg. Varje enskilt barn som omfattas av en eller flera domar enligt LVU räknas som ett ärende.

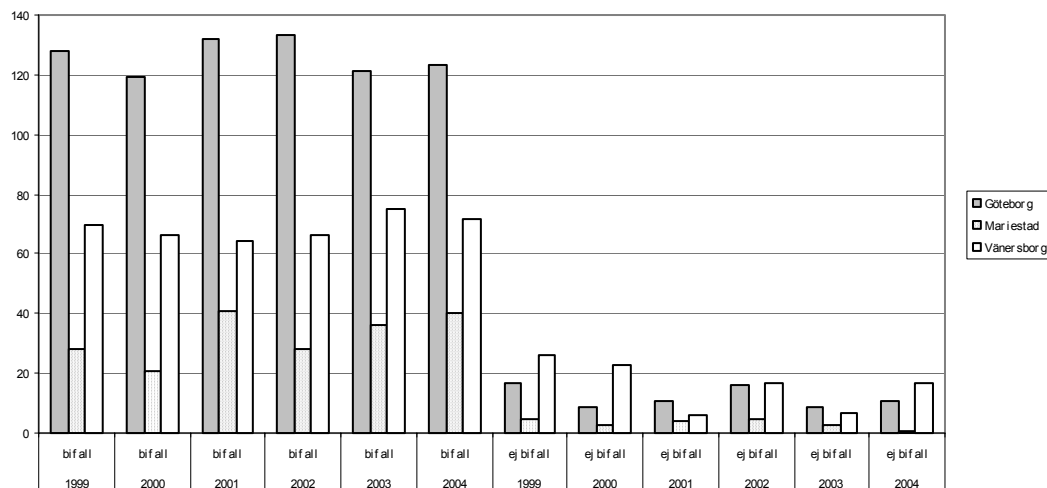
### Sammanställning av LVU-domar 2004 i Västra Götaland)

Kommun	Ant barn totalt	Flickor			Pojkar			Vård med stöd av LVU			Dom	
		0-12 år	13-18 år	> 18 år	0-12 år	13-18 år	> 18 år	2 §	3 §	2+3§§	Bifall	Ej bifall
Ale	13	4	1		5	3		10	2	1	8	5
Alingsås	4	2				2		2	2		4	
Bengtstors	3	1				2		1	2		3	
Bollebygd	0											
Borås *	27	7	6	1	5	7	1	19	6	2	23	4
Dals Ed	0											
Essunga	1		1						1		1	
Falköping	6		2		2	2		3	3		6	
Färgelanda	4	2			1	1		4			3	1
Grästorp	0											
Gullspång	2		1			1		1	1		2	
Göteborg **	88	17	22	2	16	30	1	51	33	4	80	8
Götene	0											
Herrljunga	4	1	1			2		1	3		4	
Hjo	2			1			1		2		2	
Härryda	7	1	2		1	3		5	2		7	
Karlsborg	0											
Kungälv	3		2			1		1	1	1	2	1
Lerum	2		1		1			2			2	
Lidköping	3		3						2	1	3	
Lilla Edet	8	2	1		3	2		7		1	6	2
Lysekil	1		1						1		1	
Mariestad	6		1		4	1		5	1		6	
Mark	6		2		1	2	1	4	1	1	5	1
Mellerud	1		1						1		1	
Munkedal	0											
Mölnadal	8				3	5		4	4		7	1
Orust	6		1		1	4		4	2		6	
Partille	6		2	1		3			5	1	6	
Skara	2				2			2			2	
Skövde	11	1	4	1	4	1		6	5		10	1
Sotenäs	1		1						1		1	
Stenungsund	3		1		1	1		1	2		3	
Strömstad	2	1			1			2			2	
Svenljunga	0											
Tanum	0											
Tibro	1					1			1		1	

Kommun	Ant barn totalt	Flickor			Pojkar			Vård med stöd av LVU			Dom		
		0-12 år	13-18 år	> 18 år	0-12 år	13-18 år	> 18 år	2 §	3 §	2+3§§	Bifall	Ej bifall	
Tidaholm	2	1				1			1	1		2	
Tjörn	2					2			1	1		1	1
Tranemo	0												
Trollhättan	5	1		1	1	1	1	2	3		5		
Töreboda	0												
Uddevalla	7	3	1	1	1	1		6	1		7		
Ulricehamn	3		1			2			3		3		
Vara	5	1			4			5			5		
Vårgårda	0												
Vänersborg	9	1	2		4	2		6	3		5	4	
Åmål	0												
Öckerö	0												
<b>Totalt</b>	<b>264</b>	<b>46</b>	<b>61</b>	<b>8</b>	<b>61</b>	<b>83</b>	<b>5</b>	<b>156</b>	<b>96</b>	<b>12</b>	<b>235</b>	<b>29</b>	

Det totala antalet ansökningar om LVU-vård för barn och unga i länet uppgick till 264. Av dessa bifölls 235 ansökningar. Flest antal domar hade Göteborg (88) och Borås (27), som redovisas särskilt.

Länsrätten i Göteborg biföll 123 ansökningar av 134 och Länsrätten i Mariestad biföll 40 av 41. Av 89 ansökningar till Länsrätten i Vänersborg bifölls 72.



## Skäl till ansökningarna om vård enligt LVU

Anledning till ansökan var i 156 fall brister i hemmiljön, 2 § LVU. I 96 fall var ansökan föranledda av den unges eget beteende 3 § LVU. I tolv fall var skälet till socialnämndernas ansökan såväl brister i hemmiljön som det egna beteendet 2 och 3 §§ LVU.

### Borås statistiktabel

* Borås Kommundel	Ant barn totalt	Flickor			Pojkar			Vård med stöd av LVU			Dom	
		0-12 år	13-18 år	> 18 år	0-12 år	13-18 år	> 18 år	2 §	3 §	2+3§§	Bifall	Ej bifall
Brämhult	6		1	1	2	2		4	2		6	
Centrum	0											
Dalsjöfors	13	5	2		2	4		11	1	1	12	1
Fristad	3		2				1	1	2		2	1
Göta	1					1				1	1	
Norrby	1		1						1		1	
Sandhult	0											
Sjöbo	2	2						2				2
Trandared	1				1			1			1	
Viskafors	0											
<b>Totalt</b>	<b>27</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>1</b>	<b>5</b>	<b>7</b>	<b>1</b>	<b>19</b>	<b>6</b>	<b>2</b>	<b>23</b>	<b>4</b>

### Kommentarer till sammanställning avseende Borås kommun

Borås kommun har gjort 27 ansökningar om vård, varav 13 för pojkar och 14 för flickor. I fyra fall beslutade Länsrätten i Vänersborg att inte bifalla ansökningarna. I Borås kommun fanns det år 2004 10 kommunalnämnder och av dessa hade 7 gjort ansökningar. Dalsjöfors kommunalnämnd var den som gjort flest, 13, medan Centrum, Sandhult och Viskafors inte gjort några. Kommunalnämnderna ansökte för 7 flickor i åldersgruppen 0- 12 år, för 6 flickor i åldersgruppen 13-18 år och för en flicka över 18 år. För pojkar i åldersgruppen 0-12 år gjordes 5 ansökningar och för 7 pojkar i åldersgruppen 13- 18 år och för en pojke över 18 år. Anledning till ansökningarna var i 19 fall, 2 § LVU. I 6 fall var ansökan föranledd av den unges eget beteende, 3 § LVU och i två fall var skälet till ansökan både 2 och 3 §§ LVU.



## Göteborgs statistiktabel

** Göteborg	Ant barn	Flickor			Pojkar			Vård med stöd av LVU			Dom		
		Stadsdel	totalt	0-12 år	13-18 år	> 18 år	0-12 år	13-18 år	> 18 år	2 §	3 §	2+3§§	Bifall
Askim	4	1	3						1	3		4	
Backa	0												
Bergsjön	8	1	2		1	4			5	3		8	
Biskopsgården	4		1		1	2			2	2		4	
Centrum	0												
Frölunda	6		4			2			2	4		6	
Gunnared	12	4		1	2	5			6	3	3	8	4
Härlanda	0												
Högsbo	5		2			3			1	4		5	
Kortedala	1				1				1			1	
Kärra-Rödbo	2					2			1	1		1	1
Linnéstaden	3		1			2				3		3	
Lundby	15	5	2		6	2			12	3		13	2
Lärjedalen	11	5	1		2	3			8	3		11	
Majorna	4		1	1	1	1			2	1	1	4	
Styrsö	1					1			1			1	
Torslanda	4		1		1	2			3	1		4	
Tuve-Säve	2				1		1		1	1		2	
Tynnered	3	1	2						2	1		3	
Älvsborg	1					1			1				1
Örgryte	2		2						2			2	
<b>Totalt</b>	<b>88</b>	<b>17</b>	<b>22</b>	<b>2</b>	<b>16</b>	<b>30</b>	<b>1</b>		<b>51</b>	<b>33</b>	<b>4</b>	<b>80</b>	<b>8</b>

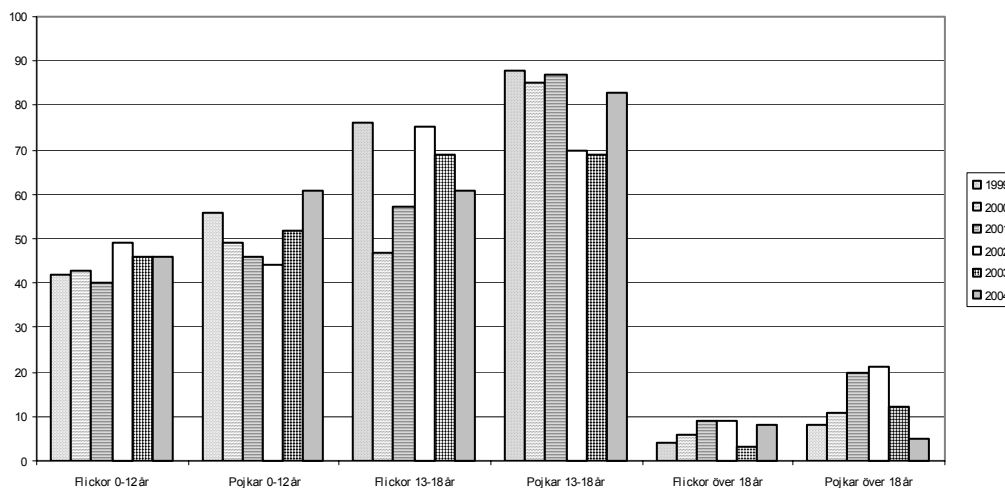
### Kommentarer till sammanställningen för Göteborgs kommun

Göteborgs kommun har sammanlagt gjort 88 ansökningar, varav 47 avsåg pojkar och 41 flickor. I 80 fall biföll Länsrätten stadsdelsnämndernas ansökningar och i 8 fall beslutade Länsrätten att inte bifalla ansökningarna. Av Göteborgs 21 stadsdelsnämnder har 18 gjort ansökningar. Lundby har gjort 15, Gunnared 12, Lärjedalen 1 och Bergsjön 8, medan Backa, Centrum och Härlanda inte gjort några. Stadsdelsnämnderna ansökte för 17 flickor i åldern 0-12 år, för 22 flickor i åldersgruppen 13-18 år och för två flickor över 18 år. För pojkar i åldersgruppen 0-12 år ansökte stadsdelsnämnderna i 16 gånger och för åldrarna 13-18 år i 30 gånger. Vid ett tillfälle 18 år ansöktes för pojke över 18 år. Anledning till ansökan var i 51 fall, 2 § LVU. I 33 fall var ansökan föranledd av den unges eget beteende 3 § LVU och 4 fall var skälet till ansökan både 2 och 3 § LVU.

## Barnens ålder och kön

Länsrätternas domar om LVU-vård domineras under år 2004 av barn och ungdomar i åldersgruppen 13-18 år, sammanlagt 144, av dessa var 83 pojkar och 61 flickor.

För åldersgruppen 0-12 år gjorde socialnämnderna 107 ansökningar, varav 61 för pojkar och 46 för flickor. För ungdomar över 18 år ansökte socialnämnderna, 5 för pojkar och 8 fall för flickor.



## Länsstyrelsens kommentarer

Detta är sjätte gången som Länsstyrelsen i Västra Götaland gör en sammanställning för hela länet. Länsstyrelsen har valt att koncentrera sig på hur många ansökningar som gjorts och hur domstolen avgjort målen.

Eftersom det är sjätte gången, som en sammanställning sker, har jämförelse gjorts med antalet ansökningar från åren 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 och 2004.

Antalet ansökningar i länet har ökat med 3st jämfört med 2003. Göteborg har ansökt en gång mindre år 2004 jämfört med förra året. Borås har gjort fem ansökningar mer år 2004 jämfört med förra året.

År 2004 var antalet bifallna ansökningar omkring 89 % vid samtliga länsrätter, Göteborg 91 %, Mariestad 97 % och Vänersborg 80 %.

Länsstyrelsen konstaterar att tretton av länets 49 kommuner inte gjort några ansökningar under 2003.

## Familjehemsplaceringar - placeringar i släktinghem och andra nätverkshem

Till socialtjänstens viktigaste uppgifter hör att ge de barn som samhället tagit hand om god vård och fostran. Flertalet av barnen finns inom familjehemsvården och det ställs stora krav på de hem som tar emot dessa barn. Av lagstiftningen på området framgår att vården bör utformas så att den främjar den enskildes samhörighet med de anhöriga och andra närstående samt kontakt med hemmiljön. Socialtjänsten har fått kritik från olika håll för att inte var tillräckligt lyhörd för möjligheterna att placera barn hos släktingar eller på annat sätt utnyttja familjens egna resurser eller de resurser som finns i familjens naturliga nätverk.

Socialtjänstlagens 22 § kompletterades med en ny bestämmelse den 1 januari 1999 som innebar att *"vid placering av barn **bör** i första hand övervägas om barnet kan tas emot av någon anhörig eller annan närstående. Enligt 1 § skall dock barnets bästa alltid beaktas."* ( 22 § 4 st SoL)

Därefter beslutade Riksdagen (Riksdagens beslut den 26 mars 1999, snabbprotokoll 1998/99:76) om en ändring av 22 § 4 st SoL. Ändringen innebär att vid placering av barn utanför hemmet ***ska** i första hand övervägas om barnet kan tas emot av någon anhörig eller annan närstående*. Lagändringen gäller från den 1 juli 1999.

Sedan den 1 januari 2002 finns bestämmelser om vård i familjehem i 6 kap socialtjänstlagen.

I föreliggande rapport lämnas en redogörelse för i vilken utsträckning kommunerna i Västra Götalands län placerat barn och ungdomar i släktinghem, nätverkshem eller i för barnet okända familjer.

### Metod

Socialnämnderna ska enligt bestämmelserna i 7 kap 1 § socialtjänstförordningen (SoF) föra en förteckning över de barn som enligt nämndens beslut vistas i familjehem eller efter nämndens medgivande i något annat enskilt hem.

En kopia av förteckningen ska senast den 31 januari varje år ges in till Länsstyrelsen i länet.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län bad nämnderna att på förteckningarna för 2004 även ange om barnen placerats i nätverkshem eller hos, för barnet, helt okända personer. Följande koder skulle användas.

Placering hos:

1. Syskon, mor- eller farföräldrar
2. Faster, farbroder, moster, morbroder eller annan släkting
3. Styvförälder
4. För barnet tidigare kända personer som inte är släktingar
5. För barnet helt okända personer

## Redovisning

Det nedan redovisade materialet bygger helt på uppgifterna i de förteckningar som kommunerna lämnat och omfattar både placeringar i familjehem och annat enskilt hem.

**Antal barn som varit placerade under 2004 av kommunerna i Västra Götalands län.**

Kommun	Antal plac	1	2	3	4	5
Ale	23	3	1	1	4	14
Alingsås	48	8	1	2	6	31
Bengtsfors	7	3	0	0	1	3
Bollebygd	8	0	1	0	2	5
Borås	121	12	10	0	9	90
Dals Ed	2	0	0	0	0	2
Essunga	5	0	1	0	4	0
Falköping	51	5	4	0	9	33
Färgelanda	14	1	0	0	0	13
Grästorp	8	0	1	0	3	4
Gullspång	20	1	3	1	3	12
Göteborg	975	145	122	38	125	545
Götene	19	4	0	0	2	13
Herrljunga	14	1	0	0	2	11
Hjo	12	0	0	0	4	8
Härryda	30	3	4	1	9	13
Karlsborg	3	0	1	0	0	2
Kungälv	22	5	1	1	8	7
Lerum	50	5	3	1	8	33
Lidköping	25	3	3	0	2	17
Lilla Edet	31	4	3	1	2	21
Lysekil	29	6	1	1	1	20
Mariestad	43	2	2	1	5	33
Mark	44	6	8	0	10	20
Mellerud	21	2	4	0	4	11

<b>Kommun</b>	<b>Antal plac</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
Munkedal	9	0	1	0	0	8
Mölnadal	98	11	21	2	16	48
Orust	19	1	1	0	2	15
Partille	62	4	6	1	13	38
Skara	21	4	0	0	10	7
Skövde	55	6	4	0	0	45
Sotenäs	4	1	1	0	0	2
Stenungsund	20	0	3	3	0	14
Strömstad	8	1	0	0	0	7
Svenljunga	18	0	0	0	0	18
Tanum	10	1	1	0	2	6
Tibro	14	4	2	0	1	7
Tidaholm	33	8	7	0	4	14
Tjörn	8	0	1	0	2	5
Tranemo	14	1	0	0	3	10
Trollhättan	105	16	5	3	24	57
Töreboda	33	1	1	0	0	31
Uddevalla	82	9	15	1	14	43
Ulricehamn	25	9	0	0	6	10
Vara	28	1	4	0	0	23
Vårgårda	19	2	1	0	9	7
Vänersborg	46	9	5	0	5	27
Åmål	15	3	3	0	1	8
Öckerö	9	2	3	0	3	1
<b>Summa</b>	<b>2380</b>	<b>313</b>	<b>259</b>	<b>58</b>	<b>338</b>	<b>1412</b>

Antal placeringar i nätverkshem i Västra Götalands län uppgick till 40,8 %  
Siffran för länet, Göteborg och Borås ej medräknade uppgick till 40,6 %

### Antal barn som varit placerade under 2004 av Borås kommun.

kommun	Antal plac	1	2	3	4	5
Brämhult	27	3	1	0	6	17
Centrum	11	1	0	0	0	10
Dalsjöfors	11	3	1	0	1	6
Fristad	5	0	0	0	2	3
Göta	15	2	0	0	0	13
Norrby	9	2	3	0	0	4
Sandhult	2	0	0	0	0	2
Sjöbo	24	0	3	0	0	21
Trandared	17	1	2	0	0	14
Viskafors	0	0	0	0	0	0
<b>Summa</b>	<b>121</b>	<b>12</b>	<b>10</b>	<b>0</b>	<b>9</b>	<b>90</b>

Antal placeringar i nätverkshem uppgick till 26,6 % i Borås kommun.

### Antal barn som varit placerade under 2004 av Göteborgs kommun

Göteborgs kommun	Antal plac	1	2	3	4	5
Bergsjön	115	15	18	3	24	55
Biskopsgården	182	46	20	20	13	83
Gunnared	242	26	29	3	37	147
Kortedala	69	9	7	3	7	43
Lärjedalen	101	17	29	1	4	50
Majorna	140	19	11	5	24	81
Tynnered	126	13	8	3	16	86
<b>Summa</b>	<b>975</b>	<b>145</b>	<b>122</b>	<b>38</b>	<b>125</b>	<b>545</b>

Antal placeringar i nätverkshem uppgick till 44,1 % i Göteborg kommun.

### Länsstyrelsens kommentarer

I lagstiftningen som trädde i kraft den 1 januari 1998 finns en uttalad viljeinriktning att barn i första hand skall placeras hos någon de sedan tidigare har en relation till. Därefter har riksdagen beslutat om en ändring och en skärpning av 22 § fjärde stycket SoL, som trädde i kraft den 1 juli 1999.

Lagändringen innebär en skyldighet för kommunen att överväga placering i släkting- eller annat nätverkshem.

Sedan den 1 januari 2002 finns bestämmelserna om vård i familjehem i 6 kap socialtjänstlagen.

Länsstyrelsen kan konstatera att antalet barn som varit placerade i familjehem av kommunerna i Västra Götalands län minskat med 4 barn från år 2003 till år 2004.

Av de barn och ungdomar som under 2004 var placerade av Västra Götalands län var 40,8 % placerade i släkting- eller andra nätverkshem. Detta är en minskning med 0,3 %. Siffran för Göteborg var 44,1 % och för Borås 25,6 %.

I Göteborg har det skett en ökning med 0,2 % och i Borås en minskning med 1 %.



LÄNSSTYRELSEN  
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

[www.o.lst.se](http://www.o.lst.se)

